

การจำแนกความต่างตามเพศในการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1
และคำลงท้ายบอกความสุภาพ ของนิสิตคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-231-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SEX DIFFERENTIATION IN THE USE OF FIRST PERSON PERSONAL PRONOUNS
AND POLITE FINAL PARTICLES
BY CHULALONGKORN UNIVERSITY ARTS STUDENTS

Miss Sompittaya Kongtrakool

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Particle Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-231-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจำแนกความต่างตามเพศในการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และคำลงท้าย
บอกความสุภาพ ของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดย นางสาวโสมพิทยา คงตระกูล
ภาควิชา ภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

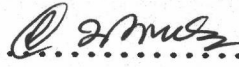

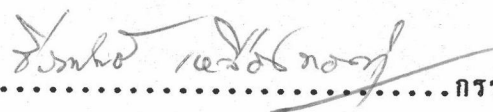
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

โลมพิทยา คงตระกูล : การจำแนกความต่างตามเพศในการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ
คำลงท้ายบอกความสุภาพของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(SEX DIFFERENTIATION IN THE USE OF FIRST PERSON PERSONAL PRONOUNS
AND POLITE FINAL PARTICLES BY CHULALONGKORN UNIVERSITY ARTS

STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 98 หน้า

ISBN 974-634-231-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และคำลงท้ายบอก
ความสุภาพของผู้พูดเพศชาย เพศหญิง และเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง และเพื่อศึกษาการแปรของการใช้คำ
สรรพนามบุรุษที่ 1 และคำลงท้ายบอกความสุภาพของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิงเปรียบเทียบกับของเพศชายและ
ของเพศหญิง ตามบทบาทของผู้พูดและผู้ฟังที่สัมพันธ์กัน ความสนิทสนม และเพศของผู้ฟัง โดยศึกษาข้อมูลที่ได้
จากแบบสอบถามซึ่งสุ่มตัวอย่างจากนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกชั้นปี จำนวน 433 คน
แยกเป็นเพศชาย 25 คน เพศหญิง 392 คน และเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง 16 คน

ผู้วิจัยแบ่งประเภทของคำสรรพนามและคำลงท้ายที่พบในข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) คำ
สรรพนามและคำลงท้ายบอกเพศชาย ได้แก่ ผม และ ครับ 2) คำสรรพนามและคำลงท้ายบอกเพศหญิง
ได้แก่ หมู ดิฉัน น้อง เรา เค้า เขา และ คะ ค่ะ ขา จะ จำ ฮะ และ 3) คำสรรพนามและคำลงท้าย
ไม่บอกเพศ ได้แก่ ลูก ไซ้ชื่อ และ ฮะ ทอดเสียง ไม่ใช่

ผลการวิเคราะห์แสดงว่า เพศชาย เพศหญิง และเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิงใช้คำสรรพนามและ
คำลงท้ายต่างกัน คือ เพศชายใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายบอกเพศชาย เพศหญิงใช้คำสรรพนามและคำ
ลงท้ายบอกเพศหญิง ส่วนเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิงใช้ทั้งคำสรรพนามและคำลงท้ายบอกเพศชายและบอก
เพศหญิง แต่ทั้ง 3 กลุ่มมีการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายไม่บอกเพศเหมือนกัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของเพศชาย เพศหญิง และเพศชายที่มี
จิตใจเป็นหญิง ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้พูดและผู้ฟังที่สัมพันธ์กัน และความสนิทสนม คือ เมื่อพูดกับผู้ฟังที่เป็นพ่อแม่
หรือผู้ที่สนิท เพศชายและเพศหญิงจะใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายไม่บอกเพศมากกว่าเมื่อพูดกับผู้ฟังที่เป็นครู
หรือผู้ที่ไม่สนิท ส่วนเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิงจะใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายบอกเพศหญิง และคำไม่บอกเพศ
เพิ่มขึ้นเมื่อพูดกับพ่อแม่หรือผู้ที่สนิทมากกว่าเมื่อพูดกับครูหรือผู้ที่ไม่สนิท แต่ไม่พบว่าเพศของผู้ฟังมีอิทธิพลต่อ
การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของทั้ง 3 กลุ่ม

ภาควิชา .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C610933 : MAJOR LINGUISTICS

KEYWORD: SEX / PRONOUN / FINAL PARTICLE / VARIATION / SOCIOLINGUISTIC

SOMPITTAYA KONGTRAKOOL : SEX DIFFERENTIATION IN THE USE OF FIRST PERSON PERSONAL PRONOUNS AND POLITE FINAL PARTICLES BY CHULALONGKORN UNIVERSITY ARTS STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. AMARA PRASITHRATHSINT, Ph.D. 98 pp. ISBN 974-634-231-2

The objective of this study is to investigate and compare the use of first person personal pronouns and polite final particles of the male, female and effeminate male speakers and to analyze the variation of first person personal pronouns and polite final particles according to the relationship between the speaker and listener, the degree of intimacy between the speaker and listener and the sex of the listener. The analysis is based on information from questionnaires filled out by Arts students at Chulalongkorn University. There were 25 males, 392 females and 16 effeminate males.

The first person personal pronouns and polite final particles found in this study are classified into 3 groups : 1) typically male pronouns and particles, 2) typically female pronouns and particles and 3) non-gender specific pronouns and particles.

It is found that the male, female and effeminate male students use different pronouns and particles. The male use typically male pronouns and particles, the female use typically female pronouns and particles and the effeminate male use both. These three groups also use non-gender specific pronouns and particles.

It is also found that the use of first person personal pronouns and polite final particles depends on the relationship between the speaker and listener and their degree of intimacy. Speaking to parents or intimates, males and females use non-gender specific pronouns and particles with greater frequency than when they speak to teachers or non-intimates. Effeminate males use typically female pronouns and particles and non-gender specific pronouns and particles when they speak to parents or intimates with greater frequency than when they speak to teachers or non-intimates. The sex of the listener, however, does not influence the use of pronouns and particles of these three groups of speakers.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาควิชา..... ททททท

สาขาวิชา..... ททททท

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติ..... ไผ่พ่ททท ๑๖๓๖:๖๑๑

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... @ ๑๖๓๖

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ณ วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มรว. กัลยา ดิงศภิทธิ์ ประธานกรรมการ และ รองศาสตราจารย์ ดร. พีระพันธ์ เหลืองทองคำ กรรมการ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ที่ได้มีส่วนอุดหนุนทุนในการวิจัยนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่านที่เป็นผู้ให้วิชาความรู้ ซึ่งนำไปใช้ประกอบการวิจัยจนสำเร็จ

ขอขอบคุณ โรงเรียนบ้านภาษาอังกฤษ หน่วยงานของผู้วิจัยที่ให้เวลาและสนับสนุนการเรียนของผู้วิจัยอย่างเต็มที่จนสำเร็จการศึกษา

ท้ายที่สุดขอขอบคุณเพื่อนๆที่เรียนภาษาศาสตร์รุ่นเดียวกันทุกคนที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

โสมพิทยา คงตระกูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
1.4.1 เตรียมแบบสอบถาม.....	5
1.4.2 การเก็บข้อมูล.....	6
1.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	9
2.1 คำสรรพนาม.....	9
2.2 คำลงท้าย.....	10
2.3 การใช้ภาษาแปรไปตามเพศของผู้พูด.....	13
2.4 การใช้ภาษาแปรไปตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง.....	18
บทที่ 3 การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของเพศชายและเพศหญิง.....	21
3.1 รูปแปรของคำสรรพนามและคำลงท้ายที่พบในข้อมูล.....	21
3.2 การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของนิสิตเพศชายและเพศหญิง.....	23
3.2.1 การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของนิสิตเพศชาย.....	23
3.2.2 การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของนิสิตเพศหญิง.....	26

3.3	ประเภทของคำสรรพนามและคำลงท้ายที่บ่งบอกเพศ.....	28
บทที่ 4	การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	33
4.1	ประเภทของคำสรรพนามและคำลงท้ายที่ใช้โดยเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	33
4.2	การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	35
บทที่ 5	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง เปรียบเทียบกับเพศชายและเพศหญิง.....	41
5.1	บทบาทของผู้พูดและผู้ฟังที่สัมพันธ์กัน.....	41
5.1.1	อิทธิพลของบทบาทของผู้พูดและผู้ฟังที่สัมพันธ์กันต่อการใช้คำสรรพนาม และคำลงท้ายของผู้พูดเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	42
5.1.2	อิทธิพลของบทบาทของผู้พูดและผู้ฟังที่สัมพันธ์กันต่อการใช้คำสรรพนาม และคำลงท้ายของผู้พูดเพศชายและเพศหญิง.....	45
5.2	ความสัมพันธ์.....	49
5.2.1	อิทธิพลของความสัมพันธ์ต่อการใช้คำสรรพนามและคำลงท้าย ของผู้พูดเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	50
5.2.2	อิทธิพลของความสัมพันธ์ต่อการใช้คำสรรพนามและคำลงท้าย ของผู้พูดเพศชายและเพศหญิง.....	53
5.3	เพศของผู้ฟัง.....	58
5.3.1	อิทธิพลของเพศของผู้ฟังต่อการใช้คำสรรพนามและคำลงท้าย ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	59
5.3.2	อิทธิพลของเพศของผู้ฟังต่อการใช้คำสรรพนามและคำลงท้าย ของเพศชายและเพศหญิง.....	60
บทที่ 6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
6.1	สรุปผลการวิจัย.....	65
6.2	อภิปรายผล.....	66
6.3	ข้อเสนอแนะ.....	68
	รายการอ้างอิง.....	70

หน้า

ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก การคิดค่าความสนิทสนม และการคิดค่าไคสแควร์.....	73
ภาคผนวก ข ตัวอย่างแบบสอบถามที่ได้จากเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	79
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบสอบถามที่ได้จากเพศชาย.....	88
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบสอบถามที่ได้จากเพศหญิง.....	93
ประวัติผู้เขียน.....	98

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การใช้คำสรพนามของเพศชาย.....	24
ตารางที่ 2 การใช้คำลงท้ายของเพศชาย.....	24
ตารางที่ 3 การใช้คำสรพนามของเพศหญิง.....	26
ตารางที่ 4 การใช้คำลงท้ายของเพศหญิง.....	28
ตารางที่ 5 คำสรพนาม 3 ประเภท.....	29
ตารางที่ 6 คำลงท้าย 3 ประเภท.....	30
ตารางที่ 7 การใช้คำสรพนามและคำลงท้ายที่บ่งบอกเพศของเพศชาย เปรียบเทียบกับของเพศหญิง.....	31
ตารางที่ 8 การใช้รูปแปรของคำสรพนามของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง เปรียบเทียบกับของเพศชายและเพศหญิง.....	34
ตารางที่ 9 การใช้รูปแปรของคำลงท้ายของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง เปรียบเทียบกับของเพศชายและเพศหญิง.....	35
ตารางที่ 10 การใช้คำสรพนามของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	36
ตารางที่ 11 การใช้ประเภทของคำสรพนามที่บ่งบอกเพศของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง เปรียบเทียบกับของเพศชายและเพศหญิง.....	37
ตารางที่ 12 การใช้คำลงท้ายของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	38
ตารางที่ 13 การใช้ประเภทของคำลงท้ายที่บ่งบอกเพศของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง เปรียบเทียบกับของเพศชายและเพศหญิง.....	39
ตารางที่ 14 การใช้คำสรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับพ่อแม่และครู ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	43
ตารางที่ 15 การใช้คำสรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับพ่อแม่และครูของเพศชาย.....	46
ตารางที่ 16 การใช้คำสรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับพ่อแม่และครูของเพศหญิง.....	47

ตารางที่ 17	เปอร์เซ็นต์การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับพ่อแม่และครู ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิงเปรียบเทียบกับของเพศชายและเพศหญิง.....	48
ตารางที่ 18	การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับครูที่สนิทและครูที่ไม่สนิท ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	51
ตารางที่ 19	การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับครูที่สนิทและครูที่ไม่สนิท ของเพศชาย.....	54
ตารางที่ 20	การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับครูที่สนิทและครูที่ไม่สนิท ของเพศหญิง.....	55
ตารางที่ 21	เปอร์เซ็นต์การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับครูที่สนิทและครูที่ไม่สนิท ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิงเปรียบเทียบกับของเพศชายและเพศหญิง.....	57
ตารางที่ 22	การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับครูชายและครูหญิง ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	60
ตารางที่ 23	การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับครูชายและครูหญิงของเพศชาย...	61
ตารางที่ 24	การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับครูชายและครูหญิงของเพศหญิง...	62
ตารางที่ 25	เปอร์เซ็นต์การใช้ค่าสรรพนามและคำลงท้ายเมื่อพูดกับครูชายและครูหญิง ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิงเปรียบเทียบกับของเพศชายและเพศหญิง.....	63
ตารางที่ 26	ค่า X^2 ของการใช้ค่าสรรพนามเมื่อพูดกับครูที่สนิทและครูที่ไม่สนิท ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	74
ตารางที่ 27	ค่า X^2 ของการใช้คำลงท้ายเมื่อพูดกับครูที่สนิทและครูที่ไม่สนิท ของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	75
ตารางที่ 28	ค่าความสนิทสนมของเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง.....	76
ตารางที่ 29	ค่าความสนิทสนมของเพศชาย.....	77
ตารางที่ 30	ค่าความสนิทสนมของเพศหญิง.....	78